

oxidant and antiglycating agent. SAGE KE 18, pe 12. **35. Richardson R.I., Nute G.R., Wood J.D., Scollan N.D., Warren H.E.**, 2004 – Effects of breed, diet and age on shelf life, muscle vitamin E and eating quality of beef. Proc. Brit. Soc. Anim. Sci. 84. **36. Schmid A.**, 2010 – Bioactive substances in meat and meat products. Fleischwirtschaft Int. 2, 127-133. **37. Sentandreu M.A., Coulis G., Ouali A.**, 2002 – Role of muscle endopeptidases and their inhibitors in meat tenderness. Trends Food Sci. Technol. 13 (12), 400-421. **38. Simopoulos A.P., Leaf A., Salem N.**, 1999 – Essentiality of fatty acids and recommended dietary intakes for omega-6 and omega-3 fatty acids. Ann. Nutr. Metab. 43, 127-130. **39. Smith A.R., Shenvi S.V., Widlansky M., Suh J.H., Hagen T.M.**, 2004 – Lipoic acid as a potential therapy for chronic diseases associated with oxidative stress. Curr. Med. Chem. 11 (9), 1135-1146. **40. Sprecher H.**, 2000 – Metabolism of highly unsaturated n-3 and n-6 fatty acids. Biochimica et Biophysica Acta 1486, 219-231. **41. Tansawat R., Maughan C.A.J., Ward R.E., Martini S., Cornforth D.P.**, 2013 – Chemical characterisation of pasture- and grain-fed beef related to meat quality and fla-

avour attributes. Int. J. Food Sci. Technol. 48, 484-495. **42. Turunen M., Olsson J., Dallner G.**, 2004 – Metabolism and function of coenzyme Q. Biochimica et Biophysica Acta 1660, 171-199. **43. Warwas M., Piwowar A., Kopiec G.**, 2010 – Zaawansowane produkty glikacji (AGE) w organizmie – powstawanie, losy, interakcja z receptorami i jej następstwa. Farmacja Polska 66 (8), 585-590. **44. Weill P., Schmidt B., Chesneau G., Daniel N., Safraou F., Legrand F.**, 2002 – Effects of introducing linseed in livestock diet on blood fatty acid composition of consumers of animal products. Ann. Nutr. Metab. 46, 182-191. **45. Williams P.G.**, 2007 – Nutritional composition of red meat. Nutrition & Dietetics 64 (Suppl. 4), 113-119. **46. Williamson C.S., Foster R.K., Stanner S.A., Buttriss J.L.**, 2005 – Red meat in the diet. British Nutrition Foundation. Nutrition Bulletin 30, 323-335. **47. Wood J.D., Enser M.**, 1997 – Factors influencing fatty acids in meat and the role of antioxidants in improving meat quality. Brit. J. Nutr. 78 (1), S49-S60. **48. Wyness L., Weichselbaum E., O'connor A., Williams E.B., Benelam B., Riley H., Stanner S.**, 2011 – Red meat in the diet: an update. Nutrition Bulletin, 36, 34-77.

Półowa mleka pod oceną

Danuta Radzio

Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka

Prawie 760 tys. krów pod oceną na koniec 2015 r., wydłużająca się lista rekordzistek z wydajnością powyżej 100 000 kg mleka (w wydajności życiowej z rekordową produkcją 148 884 kg mleka na czele) oraz prawie 36% udział populacji krów mlecznych objętych oceną wartości użytkowej – to najważniejsze osiągnięcia w zakresie doskonalenia populacji ocenianych krów mlecznych. Te mlecznice produkują aż 54% mleka skupowanego przez przemysł mleczny.

Podsumowanie minionego roku, opracowywane przez Dział Oceny Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka, obrazuje w liczbach sytuację, jaka miała miejsce w minionym roku. Według danych podsumowujących działalność PFHBiPM z zakresu prowadzenia oceny wartości użytkowej, w 2015 r. przeciętnie ocenianych było 753 613 krów, co w porównaniu do roku ubiegłego daje wzrost o 20 372 krowy pod oceną. Ich przeciętna wydajność wyniosła 7771 kg mleka o zawartości 4,09% tłuszczu i 3,36% białka. Populacja krów ocenianych znajdowała się w 2015 r. w 20 969 oborach, co daje nam średnią wielkość stada na poziomie prawie 36 krów.

Ciągła praca

Poprawiające się wyniki są efektem konsekwentnej pracy i wysiłku hodowców włożonych w osiągnięcie takich wyników dla poszczególnych stad i pojedynczych krów. Natomiast zaangażowanie pracowników Polskiej Federacji ukazuje rosnącą liczbę ocenianych krów. Stały wzrost wydajności mlecznej ocenianych zwierząt najlepiej obrazuje, jak skutecznie można wykorzystać narzędzie, którym jest ocena wartości użytkowej.

Wzrost populacji krów mlecznych ocenianych przez PFHBiPM od wielu lat odbywa się przy jednoczesnym spadku krajowego pogłowia krów mlecznych. Podobnie było i w minionym roku. Według danych sygnalnych GUS, w grudniu 2015 r. w Polsce było ogółem 2 134 091 krów mlecznych i w porównaniu do roku poprzedniego ich liczba spadła o 113,7 tys. sztuk (5,1%).

Tendencja ta niezmiennie obrazuje systematyczny wzrost koncentracji produkcji mleka i postępującą specjalizację hodowców w kierunku produkcji tego surowca. Według danych na koniec 2015 r. pod oceną było już 35,6% krów mlecznych ogółem, co w stosunku do sytuacji sprzed roku daje wzrost prawie o 2,7%.

Rosnąca liczba krów ocenianych, wzrost wydajności stad i wzrost ich przeciętnej liczebności potwierdzają rosnącą specjalizację gospodarstw rolnych w kierunku produkcji mleka. Hodowcy i producenci mleka muszą intensyfikować działania mające na celu obniżenie kosztów jego produkcji, a bez możliwości regularnego monitorowania rzetelnych informacji o wydajności krów i składzie ich mleka, pochodzących z oceny wartości użytkowej, te działania nie są możliwe. Poza tym w obecnych, trudnych czasach, ze względu na niskie ceny skupu mleka, wzrost produkcji pozwala utrzymywać hodowcom przychody ze swojej działalności na wcześniej założonym poziomie.

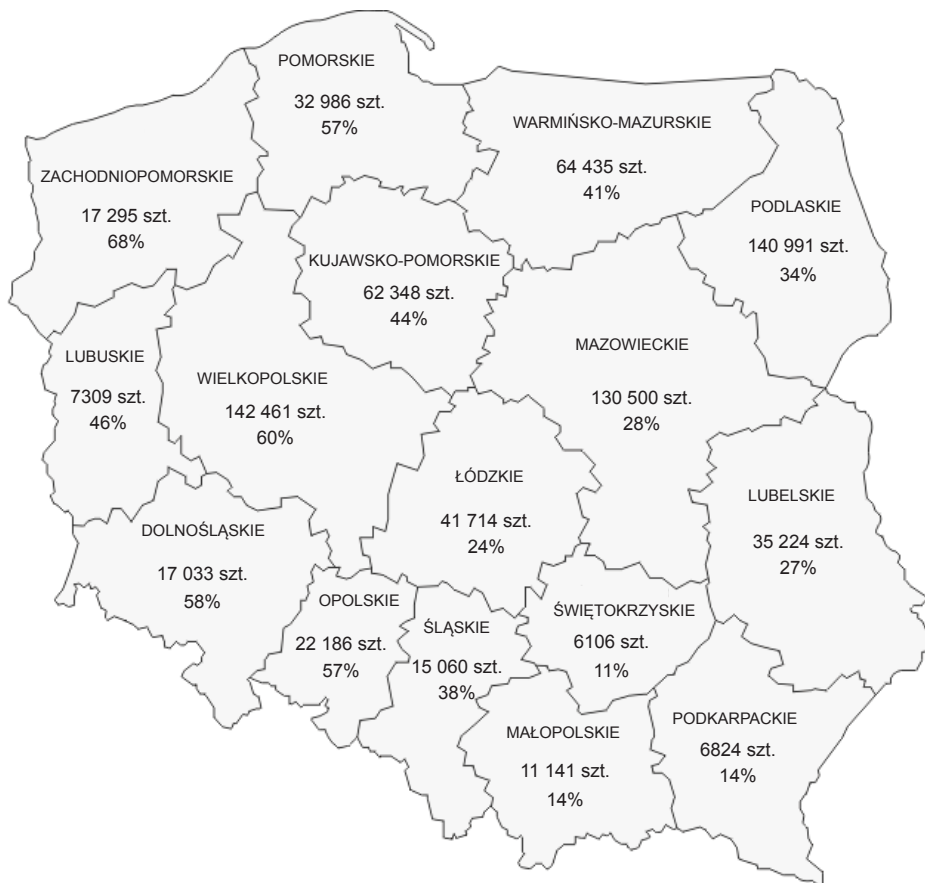
Rośnie produkcja

Wyżej przytoczone dane na temat średniej wydajności ocenianych stad zasadniczo mówią za siebie, ale aby jeszcze wzmocnić tę wymowę, należy dodać, że owe prawie 36% ogólnego pogłowia krów mlecznych w 2015 r., według danych z oceny, wyprodukowało 5856 mln kg mleka (5690 mln l), co nawet w tak niekorzystnym roku daje wzrost o 5% w stosunku do roku 2014. W odniesieniu do poziomu skupu mleka w kraju (10 326,3 mln l – wg danych Agencji Rynku Rolnego) produkcja mleka od krów ze stad ocenianych pokrywa 54% skupionego w kraju surowca.

Warto w tym miejscu zaznaczyć różnicę pomiędzy przeciętną wydajnością krów ocenianych, która wynosi 7771 kg mleka, a przeciętną wydajnością w populacji ogółem (z uwzględnieniem krów ocenianych) w wysokości 5841 kg („Rynek Mleka” – wrzesień 2015, dane IERiGR-PIB). Ta różnica wynosi 1930 kg. Przeciętna wydajność krowy poza oceną sięga w takim układzie zaledwie 4808 kg mleka, pogłębiając różnicę w wydajnościach krowy ocenianej do nieocenianej do wysokości 2963 kg na korzyść aktywnej populacji.

Prowadzi Wielkopolska

Polska, ze względu na uwarunkowania geograficzne, klimatyczne oraz kulturowo-przemysłowe, charakteryzuje się bardzo zróżnicowanym rozmieszczeniem krów mlecznych. Od kilku lat obserwujemy stały wzrost liczebności populacji ocenianej w północno-wschodniej i centralnej części Polski, gdzie jest ocenianych blisko po 150 tys. krów (Mazowsze i Podlasie). Są rejon, w których pod oceną jest nawet 60% krów, ale są i takie, gdzie te procenty są o wiele niższe. To oznacza, że jest jeszcze dużo do zrobienia w zakresie propagowania korzyści wynikających z oceny wartości użytkowej. Hodowcy mają także ogromne możliwości wzrostu produkcji mleka. Mapa wskazująca rejon najbogatsze pod kątem przeciętnej liczby krów ocenianych w 2015 r. dobrze obrazuje wykonaną pracę i wspomniane możliwości. W woj. wielkopolskim jest ponad 142 tys. krów ocenianych, w woj. podlaskim – prawie 141 tys., a w woj. mazowieckim – ponad 130 tys. (rys. 1).

Rys. 1. Przeciętna liczba ocenianych krów mlecznych w Polsce w 2015 r., według województw

Rys. 2. Przeciętna wielkość ocenianego stada krów mlecznych w 2015 r., według województw

Więcej krów u gospodarza

Postępująca konsolidacja produkcji mleka została przedstawiona na kolejnym grafie obszaru Polski (rys. 2). Wzrost średniej krajowej liczby krów utrzymywanych w jednym gospodarstwie do 35,9 sztuk wynika ze wzrostu wielkości stad ocenianych w poszczególnych województwach. Największe stada są w woj. lubuskim (średnio 78,6 krów), a najmniejsze – w woj. małopolskim (15,8 krów).

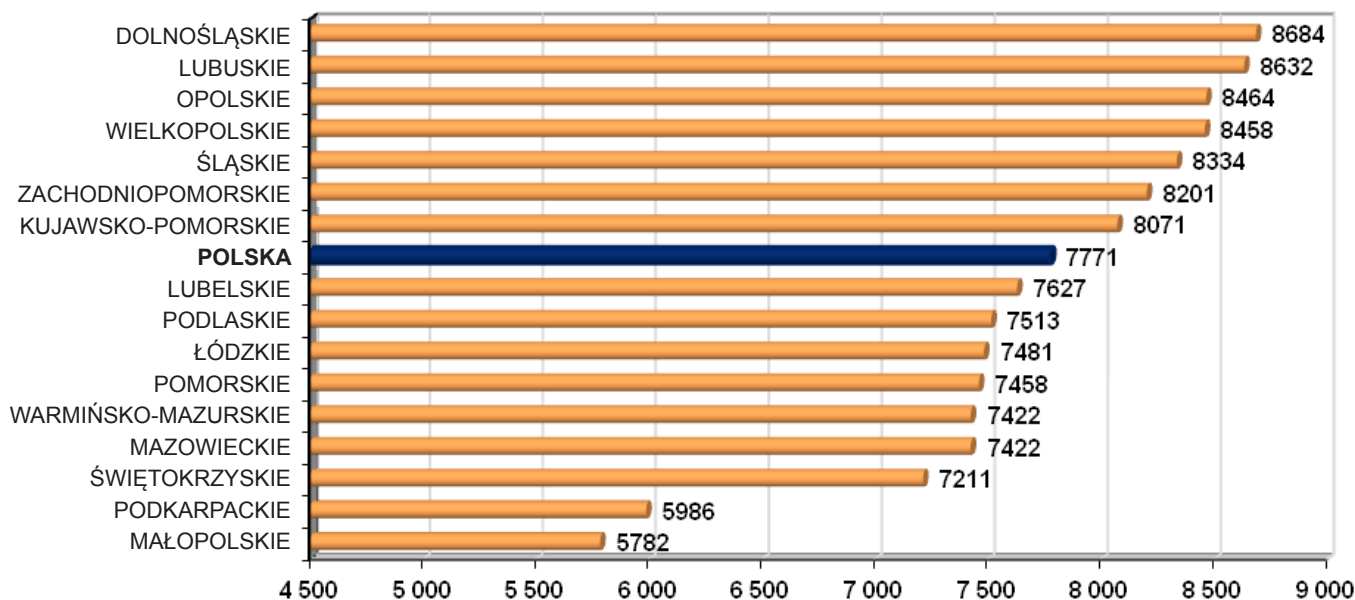
Duża dynamika wzrostu liczby krów ocenianych we wschodniej i centralnej części kraju ma swoje przełożenie na nieco niższe tempo zwiększania ich przeciętnej wydajności. Wzrost produkcji mleka nie nastąpi z dnia na dzień. Jest to proces długofalowy, który można uzyskać przez efektywne wykorzystywanie danych z oceny wartości użytkowej. Analizując stada, które pojawiają się w czołówce rankingów, pod względem pozyskiwanych kg mleka, okazuje się, że nadal dominują te z zachodniej części kraju, z bardzo silnie zaznaczoną obecnością stad z Wielkopolski i kujawsko-pomorskiego. Są to rejony, gdzie od wielu lat liczba bydła pod oceną oscyluje w okolicy 50-60%. Najwięcej obór jest tam, gdzie od wielu lat bardzo świadomie prowadzone są prace hodowlane.

Województwa takie jak wielkopolskie i kujawsko-pomorskie miały najliczniejszą reprezentację najlepszych stad w każdym przedziale ich wielkości (tab. 1). Wśród województw mających swoich przedstawicieli w każdej grupie według przedziałów wielkości stada w ścisłej czołówce obór o najwyższej wydajności kg mleka występują także warmińsko-mazurskie i mazowieckie, do których w 2015 r. dołączyło lubelskie.

Dla przypomnienia, począwszy od 2014 r. w podsumowaniu wyników ocenianych gospodarstw zmodyfikowano zasady prezentacji i porównania przeciętnych wydajności poszczególnych obiektów. W rankingach prezentowane i porównywane są wyniki przeciętne stad, w rozumieniu stada jako całej grupy krów mlecznych utrzymywanych w tej samej lokalizacji, w tym samym celu, dojonych i żywionych według jednego systemu prowadzenia stada, niezależnie od liczby właścicieli. Wprowadzenie takiej definicji stada pozwala zestawić poszczególne z nich w odpowiednie grupy wielkościowe i porównywać osiągnięte przez nie efekty.

Dominują PHF HO

Biorąc pod uwagę średnią wydajność w kg mleka (rys. 3) oraz sumę kilogramów tłuszczu i białka, odnotowaną w 2015 r. w poszczególnych województwach, niezmiennie przodują województwa Polski zachodniej o wielo-

Rys. 3. Przeciętne wydajności ocenianych krów mlecznych w poszczególnych województwach (kg)

letniej tradycji hodowli bydła. Wydajności te w znacznej mierze są zasługą rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej odmiany czarno-białej (PHF HO), gdyż niezmiennie dominuje ona w populacji ocenianej z udziałem 86,16%. Mimo wzrostu liczby krów w tej rasie w stosunku do roku ubiegłego o 13 180 sztuk, jej przewaga, podobnie jak w latach ubiegłych, stopniowo zmniejsza się na korzyść ras kolorowych. Udział w populacji ocenianej rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej odmiany czerwono-białej wynosi 3,39%, simentalskiej – 1,91%, mieszańców międzyrasowych – 7,14%, pozostałych ras – 1,91%.

Produkcja życiowa a długość życia

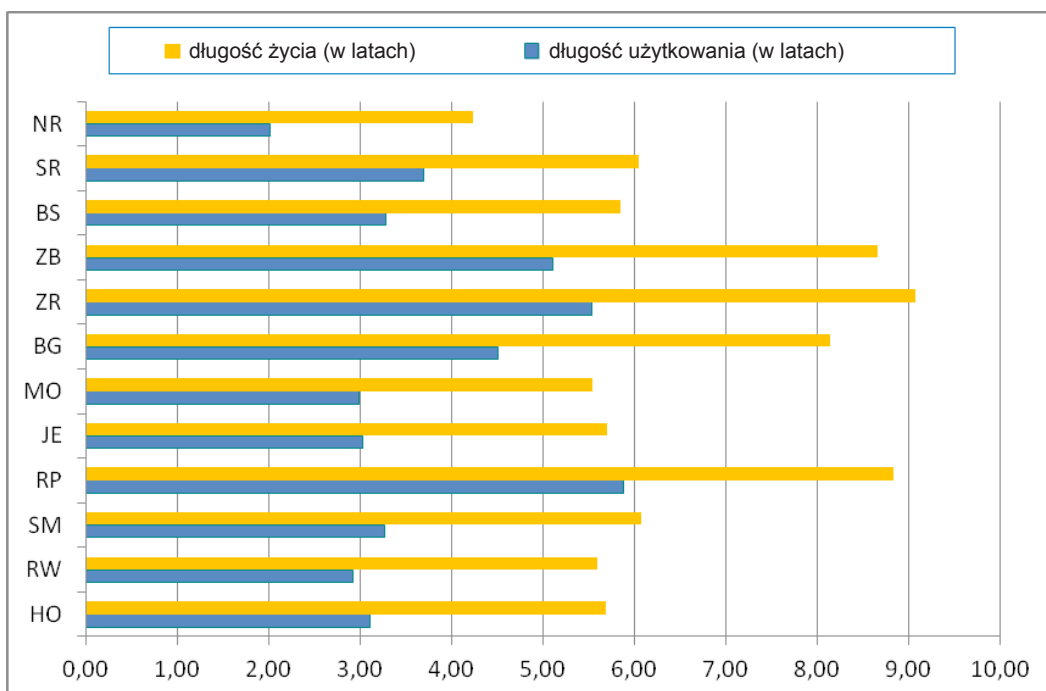
Średnia długość użytkowania w latach w populacji ocenianej wynosi 3,07 i uległa zmniejszeniu o 0,05. Jednak warto zauważyć, że o ile, niestety, u krów holsztyńsko-fryzyjskich ulega ona skróceniu, o tyle dla innych ras bez dolewu krwi HF ulega ona wydłużeniu. Ze względu na dość małą populację tych ras wśród krów ocenianych tendencje te nie są tak widoczne w zestawieniach ogólnych, jednak warto się temu przyjrzeć bliżej (rys. 4).

Bardzo wielu interesujących wniosków dostarcza analiza zestawienia średniego okresu użytkowania poszczególnych ras

ocenianych z okresem ich życia w odniesieniu do produkcji życiowej (tab. 2). Przeciętna krowa, która zakończyła swoją produkcję pod oceną w 2015 r., żyła ponad 5,6 roku. Produkowała mleko ponad 3 lata i zdołała dać prawie 23 tys. kg mleka o zawartości 4,12% tłuszczu i 3,35% białka. W stosunku do danych z roku 2014 wyniki te uległy nieznacznemu pogorszeniu, na co z pewnością wpływ miała sytuacja na rynku mleka, zmuszająca hodowców do zwiększenia brakowania stad (susza i kary za nadprodukcję w ostatnim roku kwotowym).

100-tysięcznice

Nawiązując do średniej życiowej wydajności krów ubitych w 2015 r., należy spojrzeć na długowieczność krów. Ich zdolność do produkowania mleka przez szereg laktacji w dobrej kondycji, nawet jeśli nie osiągają one rekordowych wydajności, jest naj-

NR – norweska czerwona, SR – szwedzka czerwona, BS – brown swiss, ZB – polska czarno-biała, ZR – polska czerwono-biała, BG – białogrzbieta, MO – montbeliarde, JE – jersey, RP – polska czerwona, SM – simentalaska, RW – polska holsztyńsko-fryzyjska odmiana czerwono-biała, HO – polska holsztyńsko-fryzyjska odmiana czarno-biała

Rys. 4. Długość życia i użytkowania krów (w latach) w 2015 roku

Tabela 1

Zestawienie najlepszych stad, według wydajności kg mleka

Właściciel stada	Lokalizacja stada (miejscowość, województwo)	Metoda oceny	Przeciętna liczba krów	Przeciętna wydajność od jednej krowy				Średni okres między-wycie- leniowy
				mleko (kg)	tłuszcz (%)	białko (%)	suma tł+bi	
Stada o przeciętnej liczbie krów mlecznych do 20 sztuk								
Małgorzata, Sylwester Pszczoła	Gutanów, lubelskie	AT4 R*	16,2	14 104	3,70	3,60	1030	495
Janusz Jakielski	Brzozie Lubawskie, warmińsko-mazurskie	AT4	10,0	12 672	3,76	3,44	913	404
Grzegorz Czajkowski	Czajki, podlaskie	AT4 R*	18,9	12 014	3,70	3,29	840	400
Bronisław Koncewicz	Długotłęka, wielkopolskie	AT4 R*	16,2	11 560	4,08	3,38	863	402
Małgorzata Siudziak	Kol. Wilczopole, lubelskie	AT4 R*	16,2	11 497	3,91	3,64	869	497
Łukasz Jakubiak	Nowe Kupiski, podlaskie	A4	19,5	11 375	3,89	3,55	847	414
GR Ireneusz i Teresa Lejkowscy	Prokowo, pomorskie	AT4 R*	16,5	11 181	3,99	3,16	799	444
Dariusz Walczak	Gorzupia, wielkopolskie	AT4	10,4	11 148	4,16	3,35	838	413
Piotr Ożarowski	Czajki, podlaskie	AT4	16,3	11 065	3,98	3,55	833	420
Zenon Pazoła	Długotłęka, wielkopolskie	A4 R*	16,2	11 047	3,85	3,43	804	451
Stada o przeciętnej liczbie krów mlecznych od 20,1 do 50 sztuk								
Elżbieta Mazurek	Ostrobudki, wielkopolskie	A4	24,7	15 059	3,79	3,31	1070	379
Urszula i Eugeniusz Majewscy	Kołożąb, pomorskie	AT4	30,9	14 137	2,87	3,34	878	451
Urszula Majewska	wydajność obory 1. właściciela	AT4	18,0	14 084	2,87	3,39	881	438
Eugeniusz Majewski	wydajność obory 2. właściciela	AT4	12,9	14 212	2,86	3,28	873	470
GR Janusz Pietrzak	Łubowo, wielkopolskie	A4	33,9	13 719	3,71	3,42	978	457
Zenon Zubek	Kępnowo, warmińsko-mazurskie	A4	21,6	13 552	3,41	3,37	919	397
Adam Stępniaowski	Kępnowo, warmińsko-mazurskie	A4	40,6	13 078	3,65	3,35	915	416
Jan i Ryszard Wandachowicz	Wyszobór, zachodniopomorskie	A8	23,0	13 046	3,85	3,40	946	433
Jan Wandachowicz	wydajność obory 1. właściciela	A8	8,9	13 540	4,13	3,45	1026	376
Ryszard Wandachowicz	wydajność obory 2. właściciela	A8	14,1	12 735	3,67	3,36	895	464
Wojciech Mazurek	Kożuchów, mazowieckie	AT4	36,8	12 733	3,82	3,51	933	427
GR Edmund i Dorota Smaga	Sielec, kujawsko-pomorskie	AT4	29,2	12 612	3,75	3,21	878	408
GR Paweł Szczodrowski	Strachanów, łódzkie	A4	40,9	12 456	3,32	3,30	825	398
GR Tomasz Chudzik	Strachanów, łódzkie	AT4	35,4	12 390	4,34	3,48	969	423
Stada o przeciętnej liczbie krów mlecznych od 50,1 do 150 sztuk								
Robert Neneman	Wełnica, wielkopolskie	A4	80,2	14 356	4,53	3,27	1119	452
GR Małgorzata Dusznik	Wierzba, Lubelskie	A4	80,0	13 811	3,09	3,41	898	437
Dariusz Nasiłowski	Skwierczyn Dwór, mazowieckie	AT4 R*	92,8	13 270	3,79	3,39	953	406
SK Dobrzyniewo Sp. z o.o.	Dobrzyniewo, wielkopolskie	A4	117,7	13 153	3,73	3,15	905	428
GR Szczepan Wysokiński	Radomyśl, mazowieckie	AT4	81,5	12 950	3,70	3,25	900	410
SK „Nowe Jankowice” Sp. z o.o.	Szarność, kujawsko-pomorskie	A4	81,1	12 743	3,78	3,41	917	441
Andrzej Stróżyński	Kromolice, wielkopolskie	AT4	85,9	12 504	3,48	3,37	856	416
OHZ Kamieniec Ząbkowicki Sp. z o.o.	Kamieniec Ząbkowicki, dolnośląskie	A4	80,8	12 482	3,73	3,31	879	473
Jarosław Tułodziecki	Wolęcin, kujawsko-pomorskie	AT4	129,0	12 463	3,59	3,15	840	425
GR Jacek Skoneczny	Strzebieszew, łódzkie	A4	71,4	12 435	4,09	3,42	934	440
Stada o przeciętnej liczbie krów mlecznych od 150,1 do 300 sztuk								
OHZ Kamieniec Ząbkowicki Sp. z o.o.	Starczów, dolnośląskie	A4	296,8	13 191	3,70	3,22	913	419
Działpol Sp. z o.o.	Działyn, wielkopolskie	A4	247,9	12 527	3,80	3,30	889	427
GR Andrzej i Anna Jaworowicz	Godziątków, wielkopolskie	A4	268,8	12 192	3,52	3,30	831	440
OHZ Osięciny Sp. z o.o.	Chotel, kujawsko-pomorskie	A4 R*	285,8	12 094	4,11	3,22	886	413
SPR „Diament” GH Żabno	Otfinów, małopolskie	A4	285,8	11 928	3,41	3,21	790	396
RSP im. „Przyszłość” Wieśnica	Wieśnica, dolnośląskie	A4	220,6	11 883	3,46	3,45	821	468
OHZ Osięciny Sp. z o.o.	Michałow, kujawsko-pomorskie	A4 R*	281,0	11 819	4,12	3,20	865	422
OHZ Lubiana Sp. z o.o.	Boguszyn, zachodniopomorskie	A4 R*	299,8	11 734	4,13	3,21	862	405
GR Ceber S.j.	Kotła, dolnośląskie	A4	265,2	11 724	3,64	3,14	795	404
Jan Kamiński	Kiedrowo, wielkopolskie	A8	195,7	11 477	3,74	3,25	802	405

Właściciel stada	Lokalizacja stada (miejscowość, województwo)	Metoda oceny	Przeciętna liczba krów	Przeciętna wydajność od jednej krowy				Średni okres między-wycie- leniowy
				mleko (kg)	tłuszcz (%)	białko (%)	suma tł+bi	
Stada o przeciętnej liczbie krów mlecznych od 300,1 do 500 sztuk								
OHZ Osiećiny Sp. z o.o.	Jarantowice, kujawsko-pomorskie	A4 R*	300,3	12 948	3,92	3,29	934	402
GR Janusz Przydrożny	Zamysłów, lubuskie	A4	443,0	12 828	3,88	3,27	918	417
HZZ „Żołędnica” Sp.z o.o.	Zakrzewo, wielkopolskie	A4 R*	423,0	12 603	3,57	3,35	872	433
SK Nowe Jankowice Sp. z o.o.	Nowe Jankowice, kujawsko-pomorskie	A4	321,8	12 491	3,76	3,32	885	429
OHZ Osiećiny Sp. z o.o.	Osiećiny, kujawsko-pomorskie	A4 R*	307,0	12 490	3,98	3,18	894	424
HZZ „Żołędnica” Sp.z o.o.	Kawcze, wielkopolskie	A4 R*	333,2	12 322	3,87	3,31	885	427
GR „Komorowo” Sp. z o.o.	Sobieszyno, kujawsko-pomorskie	A4	368,3	12 305	4,25	3,29	928	420
Danko Hodowla Roślin Sp. z o.o.	Krowiarki, śląskie	A4 R*	346,8	12 058	4,00	3,15	862	428
PP-H „Agropol” Sp. z o.o.	Sokołowo, wielkopolskie	A4	355,5	11 933	3,40	3,31	801	429
SK „Nowe Jankowice” Sp. z o.o.	Lisnowo, kujawsko-pomorskie	A4	314,3	11 759	4,15	3,42	890	446
Stada o przeciętnej liczbie krów mlecznych powyżej 500 sztuk								
Kombinat Rolny Szestno Sp. z o.o.	Lembruk, warmińsko-mazurskie	AT4	1 093,6	13 508	3,42	3,18	892	406
Sano-NZZ Sp. z o.o.	Lubiń, wielkopolskie	A4	1 262,2	12 778	3,41	3,25	851	409
Adam Pietruszyński	Straduny, warmińsko-mazurskie	A4	596,3	12 190	3,78	3,26	858	477
RKS Bądecz	Czajcze-Ferma, wielkopolskie	A4	748,5	11 628	3,80	3,38	835	453
SK Dobrzyniewo sp. z o.o.	Mrozowo, kujawsko-pomorskie	A4	549,9	11 523	4,06	3,21	838	390
OHZ „Garzyn” Sp. z o.o.	Górzno, wielkopolskie	A4 R*	566,3	11 398	3,62	3,28	787	436
ZD IZ-PIB Kołbacz Sp. z o.o.	Dębina, zachodniopomorskie	A4	659,9	11 347	3,53	3,33	779	439
KR-P „Manieczki” Sp. z o.o.	Chaławy, wielkopolskie	A4	512,4	11 328	3,15	3,43	746	427
OHZ Lubiana Sp. z o.o.	Nadarzyn, zachodniopomorskie	A4 R*	625,3	11 320	4,19	3,25	842	435
GR Katarzyna Marzec	Wiejkowo, zachodniopomorskie	A4	652,7	11 287	4,14	3,37	847	419

bardziej pożądana, gdyż przynosi wymierny zysk. Przez szereg lat, w corocznej publikacji podsumowującej osiągnięte wyniki, PFHBiPM prezentuje pełną listę tzw. 100-tysięcznic, czyli krów,

które w ciągu swojego życia produkcyjnego przekroczyły granicę 100 tys. kg mleka. W podsumowaniu roku 2014 odnotowano 394 takie krowy, w tym 175 krów jako dane historyczne (już nieżyjące) oraz 219 krów z wydajnością ponad 100 tys. kg mleka wciąż żyjących w 2014. W roku 2015 li-

Tabela 2

Długość życia i produkcji mleka w populacji ocenianej według ras w 2015 roku

Rasa	Liczba krów ubytych w 2015 r.	Wiek ubycia (lata)	Długość użytkowania (lata)	Okres odchowu (lata)	Produkcja życiowa		
					mleko (kg)	tłuszcz (%)	białko (%)
HO	194 722	5,69	3,11	2,58	23 391	4,11	3,34
RW	7436	5,60	2,92	2,68	20 103	4,17	3,37
SM	3142	6,07	3,27	2,80	18 969	4,13	3,46
RP	339	8,84	5,88	2,96	21 521	4,29	3,35
JE	309	5,70	3,03	2,67	17 757	5,09	3,81
MO	895	5,54	2,99	2,55	21 414	3,97	3,50
BG	51	8,14	4,51	3,63	18 444	4,06	3,24
ZR	474	9,08	5,53	3,55	26 263	4,07	3,24
ZB	474	8,66	5,11	3,55	24 058	4,12	3,27
BS	74	5,85	3,28	2,57	21 751	4,45	3,56
SR	43	6,05	3,69	2,36	26 935	4,47	3,60
NR	36	4,24	2,02	2,22	14 363	4,61	3,60
Pozostałe	14 991	5,16	2,48	2,68	16 286	4,24	3,41
Razem	222 992	5,67	3,07	2,60	22 717	4,12	3,35

HO – polska holsztyńsko-fryzyjska odmiana czarno-biała, RW – polska holsztyńsko-fryzyjska odmiana czerwono-biała, SM – simentalska, RP – polska czerwona, JE – jersey, MO – montbeliarde, BG – białogrzbieta, ZR – polska czerwono-biała, ZB – polska czarno-biała, BS – brown swiss, SR – szwedzka czerwona, NR – norweska czerwona

sta krów 100-tysięcznic znacznie się wydłużyła, osiągając 561 krów. W związku z powyższym, w podsumowaniu roku 2015 skupiono się na krowach rekordzistkach, które żyły i produkowały mleko w 2015 r. Takich krów z wydajnością powyżej 100 tys. kg mleka było 306. Na liście pojawiło się 167 krów rekordzistek, które w 2015 r. po raz pierwszy przekroczyły wydajność 100 tys. kg mleka oraz 139 krów, które poprawiły swoją wydajność w stosunku do poprzedniego roku.

Życiowa rekordzistka

Krowa o najwyższej wydajności życiowej to ponownie krowa ALFA 12 PL005003387356 ze Spółki Rolnej Kalsk Sp. z o.o., która w ciągu 13,4 lat oceny wyprodukowała 148 884 kg mleka, poprawiając swój ubiegłoroczny rekord o 1284 kg. Niestety, jej produkcja odnotowana została po raz ostatni, gdyż ta sztuka już nie żyje. Kolejny najlepszy wynik – 147 181 kg wyprodukowanego mleka – należy do krowy REDUTA 10 PL005038761657 z OHZ Dębołęka Sp. z o.o.

Zainteresowanych szczegółowymi zestawieniami zapraszamy do lektury corocznej „ocennej” publikacji PFHBiPM, która jest dostępna na stronie: www.pfhhb.pl w zakładce: ocena/mleczna/publikacje/wyniki-owub.